

Parlamentul României

Președinte

№ 1882 / 16.06.2021

Stimată doamnă Președintă,

Prin prezenta vă transmit memoriul domnului Alex Morar, înregistrată sub numărul de mai sus, cu rugămintea de a analiza lucrarea transmisă și de a da un răspuns.

De asemenea am rugămintea de a ne comunica răspunsul dat acestuia.

Cu deosebita considerație,

Anca Dana Dragu

Doamnei Președintă Laura- Iuliana Scânteii
Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări

Către: Senatul României

În atenția: Doamnei Președinte Anca-Dana DRAGU

Referitor la: Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii camerelor de comerț din România nr. 335/2007 – L273/2020 (“Propunerea Legislativă”)

Stimată Doamnă Președinte,

Revenim la corespondența noastră anterioară pe acest subiect (cu nr. XX/201 din datele de 3.06.2021 și 8.04.2021), cu dorința de a supune atenției Comisiei dvs. punctul nostru de vedere referitor la amendamentele despre care mass media a scris ca ar fi fost adoptate de Comisia Juridică a Senatului.

1. Precizari privind obiectul procedurii parlamentare

Consideram ca Parlamentul Romaniei are nu numai obligatiile rezultate din cererea de re-examinare a Presedintelui Romaniei, ci si obligatiile rezultate din calitatea de initiator a unei masuri de ajutor de stat.

Conform art. 2 lit. n) din OUG nr. 77/2014 2014 privind procedurile naționale în materia ajutorului de stat, este inițiator orice entitate publică care inițiază o măsură de ajutor de stat sau de minimis prin intermediul unui act normativ sau administrativ, după caz. Prin urmare, Parlamentul nu poate fi considerat scutit de la obligatiile prevazute de reglementarile in domeniul ajutorului de stat, fiind considerat in situatia in care adopta proiectul de lege ca si initiatorul unui ajutor de stat.

Chestiunea ajutorului de stat trebuie să fie centrală în procedura de reexaminare, desi nu a fost mentionata in cadrul cererii de re-examinare emisa de Presedintele Romaniei, deoarece **Parlamentul are obligația constituțională de a asigura supremația dreptului UE**, conform art. 148 din Constituția României, revizuită.

Ajutorul de stat fiind o materie reglementată de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (art. 107 și urm.), **orice măsură legislativă trebuie să respecte regulile UE privind ajutoarele de stat.**

2. Analiza amendamentelor adoptate de Comisa Juridica asa cum au fost prezentate in spatiul public

Precizăm că în elaborarea acestui punct de vedere am avut în vedere textul acestor amendamente publicat de cotidianul Libertatea în data de 10 iunie 2021 întrucât nu am avut acces la dezbaterile din Comisia Juridică pe acest subiect, deși este un subiect de mare interes public, reflectat puternic și în mass media și în pofida solicitărilor noastre oficiale exprimate în scris pentru a avea acces la dezbaterile din Comisia Juridică, în conformitate cu regulamentele Senatului României.

În mod incredibil, în esența lor, amendamentele adoptate de Comisia Juridică slăbesc și mai mult controlul statului, diminuează garanțiile acestuia și chiar reduc interdicțiile menite să asigure protecția interesului public.

Drept urmare, în mod cert **recomandările sau obiectivele menționate în cererea de reexaminare a Președintelui României** din data de 31.03.2021 („Cererea de Reexaminare”) nu pot fi atinse în acest mod, ci **sunt chiar sfidate de Comisia Juridică. Dimpotrivă, rezultatul amendamentelor este că CCIR ar avea și mai multe drepturi și libertăți, iar Statul Român ar avea și mai puține garanții și mai puțin control.**

Astfel, conform acelor amendamente:

1. CCIR are la dispoziție 40 de ani să asigure atingerea obiectivului, timp în care nu pot fi deranjați cu întrebări referitoare la atingerea scopului. Nimeni nu îi poate întreba de ce nu au făcut nimic timp 10 ani sau dacă ce au făcut în primii 10 ani asigură atingerea scopului.
2. Interdicțiile – aparent sunt mai largi, enumerarea este mai cuprinzătoare, însă la o citire atentă, ne dăm seama că interdicțiile sunt în realitate inexistente. Cheia este sintagma din alin. 5, art III: **„Fără a aduce atingere posibilității de constituire și de exercitare a celorlalte drepturi [...] necesare realizării scopului menționat la alin. (1)”**. Practic, din cauza acestei calificări, toate interdicțiile enumerate în alin. 5 al art III (spre exemplu interdicția de ipotecare) nu se mai aplică atunci când aplicarea acestora ar împiedica realizarea „proiectului de dezvoltare urbană” (adică a scopul menționat la alin. (1) din proiectul de lege). Astfel, dacă CCIR dorește să ipotecheze terenul sau o parte din el pentru a lua un credit pentru a putea construi „proiectul de dezvoltare urbană”, are acest drept, interdicția neaplicându-se. Drept urmare, interdicțiile sunt în realitate inexistente.
3. De asemenea, interdicțiile nu includ în continuare un drept foarte important – și anume dreptul de uzufruct. Din punct de vedere concret / practic, acesta este aproape ca un veritabil drept de proprietate care poate fi acordat pe o durată de până la 30 ani. Foarte important de avut în vedere este faptul că se poate obține chiar și autorizație de construire în baza dreptului de uzufruct. Practic, CCIR poate transfera fără niciun fel de probleme către oricine își dorește, fără licitație, drepturile necesare pentru dezvoltarea unor proiecte imobiliare „de dezvoltare urbana” – adică, de fapt, orice. La fel și pentru dreptul de suprafață, un alt drept real foarte important, care ar putea fi constituit de CCIR fără nicio interdicție și în baza căruia poate fi obținută autorizația de construire.

4. Conform formei actuale, în amendamente nu se precizează nimic despre schimburi: astfel, terenul poate fi dat la schimb oricând pentru un alt teren mult mai ieftin, fără nicio interdicție. Aceasta nu este o practică neîntâlnită, în ultimii ani existând mai multe cazuri investigate în care statul sau instituții publice au rămas fără active valoroase importante, fiind subevaluate și date la schimb pe terenuri cu valoare mult inferioară.
5. Cu privire la destinația terenurilor, și anume „dezvoltare urbană durabilă menită să susțină mediul de afaceri”, aceasta este una extrem de largă, astfel că orice tip de dezvoltare imobiliară ar intra în acest scop atât de larg - de la proiecte de birouri, centre comerciale, construcția de apartamente. Astfel, CCIR (sau investitorul către care CCIR ar transfera terenul) poate construi orice își dorește pe acest teren.
6. În continuare nu există nicio obligație de a organiza o licitație în cazul realizării unor proiecte pe acest teren primit gratuit de la stat.
7. Nu în ultimul rând, sancțiunea nulității absolute a Hotărârii de Guvern privind transmiterea cu titlu gratuit a terenului pentru încălcarea interdicțiilor de către CCIR, criticată de Președinte, a fost înlocuită cu un alt termen discutabil, și anume „*inexistența de drept*”. Acest termen, „*inexistența de drept*” nu există ca mecanism juridic sancționatoriu pentru astfel de situații, făcând astfel imposibilă aplicarea sancțiunii și întoarcerea terenului în patrimoniul Statului. **Sancțiunea revocării, sugerată de Președinte în cererea de reexaminare, nu a fost însușită în proiectul de lege nici de această dată.** În plus, problema nu ar fi cu încălcări flagrante a interdicțiilor – ci cu unele unde, din cauza modificărilor introduse prin amendamente (excepția introdusă la alin. 5), acestea rămân fără substanță și discuția este mult mai complicată. De exemplu, o vânzare către un terț, în scopul ca acesta să construiască un mall. În acest caz, așa cum am aratat anterior, CCIR poate argumenta că înstrăinarea este necesară realizării scopului de „*dezvoltare urbană durabilă menită să susțină mediul de afaceri*” și deci interdicția oricum nu se aplică.
8. Cât despre dimensiunea de ajutor de stat, **în continuare nu s-a cerut un punct de vedere al Consiliului Concurenței.** Astfel că, pe fond, nu s-a schimbat nimic, și se încalcă în continuare în mod flagrant normele naționale și europene în materie de ajutor de stat, pentru care România riscă sancțiuni semnificative.

Reiteram, pe scurt, principalele argumente pentru care măsura care face obiectul propunerii legislative este ajutor de stat:

- *presupune utilizarea de către Stat (Parlamentul României reprezentând suveranitatea poporului român în mod plenar) a unei resurse de stat (în cauză, Terenul face obiectul dreptului de proprietate a Statului);*
- *conferă un avantaj evident CCIR și, finalmente, investitorului privat selectat anterior de către CCIR pe baze netransparente;*
- *este o măsură selectivă, CCIR fiind desemnat în mod direct drept beneficiar al acesteia, fără un temei obiectiv;*
- *este susceptibilă să distorsioneze concurența și să afecteze comerțul între Statele Membre ale Uniunii Europene, anvergura proiectului cu destinație comercială avut în vedere de CCIR (care se califică în fapt ca și agent economic) și investitorul privat fiind una evident transfrontalieră. Astfel, conform <https://www.noulromexpo.ro/destinatia-pentru-europa>, „proiectul de dezvoltare a Centrului Expozițional Romexpo depășește tot ceea ce s-a realizat până acum în materie de revitalizare urbană, având capacitatea de a aduce Europa mai aproape. Va fi singurul centru expozițional integrat într-un proiect mixt de anvergură de pe continent, un etalon pe care România îl va lansa în mediul competitiv al capitalelor europene. Noua dezvoltare va avea ca parte integrată Pavilionul Central Romexpo și va avea un impact major asupra traiectoriei de evoluție a Capitalei și potențialul de a transforma Bucureștiul într-unul dintre principalele puncte de destinație pentru întreaga Europă.”*

Ajutorul de stat în discuție este unul individual¹ și nou², fiind supus obligației de notificare la Comisia Europeană. Mai mult, acest ajutor de stat nu poate fi acordat legal decât în cazul în care Comisia va adopta o decizie de autorizare a acestuia.³

Implementarea măsurii de ajutor de stat în discuție (prin legiferarea ei de către Parlament) fără notificarea ei în vederea aprobării de către Comisia Europeană o califică drept un ajutor de stat ilegal. Obligația de recuperare (potrivit regulilor europene, cu dobândă), vâncumba tot Statului Român, conformdeciziei de recuperare emise de Comisia Europeană.

9. Foarte interesantă este și motivarea oferită în mass media de autorii amendamentelor – una care nu are un fundament corect. Astfel, s-a argumentat că, întrucât acel teren a aparținut Romexpo înainte de 1989, Romexpo ar fi trebuit să primească acest teren de la stat așa cum s-a întâmplat în cazul a mii de întreprinderi cu capital de stat din România. Ceea ce se omite, în mod intenționat sau nu, este că în cazul tuturor acestor mii de întreprinderi foste cu capital de stat, în schimbul transferului terenurilor pe care aceste întreprinderi le aveau în folosință, statul a dobândit acțiuni la capitalul social al acestora, acțiuni având o valoare egală cu valoarea

¹ Deoarece nu face obiectul unei scheme de ajutor de stat

² Deoarece nu este preexistent

³ Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene – art. 1 lit. (e), 2 și 3

terenului transferat. Prin urmare, dacă terenul s-ar transfera către CCIR/Romexpo într-un mod similar cu acela, Statul Român ar trebui să dobândească acțiuni la capitalul social al Romexpo, acțiuni având o valoare totală egală cu valoarea terenului transferat. Dar în realitate, Statul Român nu va primi nimic.

10. Merită amintit că CCIR nu a fost niciodată, inclusiv înainte de 1990 titular al dreptului de proprietate asupra terenului, având doar un drept de folosință sau administrare, acordat de către regimul comunist în perioada 1972-1973 (conform Deciziei 1146/1972 și Deciziei 152/1973 ale Consiliului Popular al Municipiului București). Prin urmare, pretensele „drepturi istorice” invocate sunt o ofensă la adresa milioanele de români ale căror drepturi de proprietate și proprietăți au fost confiscate abuziv de regimul comunist.

Cu încrederea că cele de mai sus sunt utile și vor fi avute în vedere în procesul de reexaminare, vă asigurăm de întreaga noastră considerație.

Cu stimă,

Alex Morar
Director General al Grupului

Robert Ioniță
Director Juridic

NEPI Rockcastle